

Hollola

Jalkarannan kylä. Wähäsaari.

Palatsin virkamatkalla Wipurin pitäjään poik-
kesin Syyskuun 22 p. Lahdesta tarkastamaan Wesijärven
Wähä eli Myllysaarta, josta rautakauden esineet, Mus.
N° 5534:1-7 olivat löydetyt.

Wähäsaari on noin 1/2 km Wesijärven rannalla
olevasta Alaköllin talosta, johon se ennen on kuulunut
ja tämä talo taas 4 km Lahden kaupungista länteen.
Saaren on nyt Lahden purjehdusseura astanut ja siihen
rakennuttanut purjehdusparviljongin.

Saari on ennen Wesijärven ensimmäistä laskeamista
ollut hyvin pieni ja on 1792-94 vuosien mittauksien mukaan
silloiseen karttaan merkitty ainoastaan 55 met. pitkäksi ja
30 leveäksi. Wesijärven kanavaa rakennettaessa vesitaso
laskettiin ja on saari nyt noin 60 aaria eli vähän yli van-
han tynnyrialan. Sen alkuperäinen korkeus lienee ollut
n. 3 metriä järven yläpuolelta.

Näme rautisadan keskivaiheilla oli siellä pidetty
lautavarastoja, jolloin saaren eteläpuolella oli ollut vahti-
tupa. Myöhemmin oli Alaköllin myllyineen isäntä (n. 35ⁿ
vuoden ikäinen mies) myllyrakennusta varten alentanut
ja tasoittanut saaren keskikohdalla olevaa hyppylää.
Purjehdusparviljonkia varten alennettiin ja levitettiin
sitä vielä enemmän. Tästä työstä löytyivät ylempänä
mainitut rautakauteiset useet parviljongin kaillespuksilla
olevan ison, kiven nyt särjetyä kiven vierestä alkuperäisen
hyppylän rintesta. Koko se korkeampi osa
saarta, jota tuon löydön johdosta olisi kannattanut tulkita,
on nyt parviljongin alla.

Helsingissä Syyskuun 22 p. 1910.

Edmund Appelfgren-Linvalo